

Informació general i inscripcions

Societat Catalana d'Infermeria de Salut Mental
www.scisam.org

Dates

9, 10 i 11 de maig de 2012

Lloc

CaixaForum. Centre Social i Cultural
de l'Obra Social "la Caixa"
Av. Francesc Ferrer i Guàrdia, 6-8
08038 Barcelona

Organitza

Amb la col·laboració de

Amb el suport de

II Congrés Català d'Infermeria de Salut Mental

**Moments difícils,
moments de canvis,
moments d'oportunitats**

9, 10 i 11 de maig de 2012

II Congrés Català d'Infermeria de Salut Mental

Presentació

Des de la Societat Catalana d'Infermeria de Salut Mental (SCISAM) volem complir el compromís biennal d'organitzar el Congrés Català d'Infermeria de Salut Mental malgrat els moments poc favorables que bufen en l'economia del país. És per això que hem volgut fer un sobre esforç personal i econòmic —al qual les infermeres i infermers ja estem habituats—, i hem afrontat aquest repte (parlem de repte en lloc de risc) amb el lema «Moments difícils, moments de canvis, moments d'oportunitats».

Moments difícils, perquè sempre ens ha costat aconseguir una estabilitat i sabem què és viure enganxades al telèfon, rebre una trucada d'última hora per cobrir una suplència, canviar plans i conciliar la vida familiar i la laboral intentant encaixar un trencaclosques que de vegades esdevé gairebé impossible. **Moments de canvis**, perquè coneixem de primera mà el que suposa haver de modificar dinàmiques, horaris i torns, sempre flexibles. Perquè sabem adaptar-nos a noves situacions, sostenint amb el nostre esforç serveis i equipaments i gestionant millor que ningú els nous reptes. **Moments d'oportunitats**, perquè no ens podem permetre caure en un optimisme exacerbat davant la situació actual, però hem de tenir present que el fet d'estar unides ens dona l'oportunitat de convertir les nostres debilitats en fortaleces, perquè malgrat tot segueixen existint motius per il·lusionar-nos, compartir, créixer i millorar.

Moments difícils, moments de canvis, moments d'oportunitats. Aquest és el lema del II Congrés Català d'Infermeria de Salut Mental. En un marc especialment dur com el que estem vivint, des de la SCISAM no hem volgut rebutjar la responsabilitat d'organitzar la nostra trobada biennal i ho fem amb molt d'esforç. El mateix esforç que sabem que us exigirà a vosaltres el fet d'assistir-hi.

Us esperem a l'espai de trobada de les infermeres i infermers de salut mental de Catalunya.

«Sigues el canvi que vols veure al món.»

Gandhi

II Congrés Català d'Infermeria de Salut Mental

Comitè Organitzador

- President: Sr. Antoni Vaquerizo Cubero (Benito Menni CASM)
- Coordinadora: Sra. Maria Romeu Labayen (CSMA Horta Guinardo)
- Sra. Montse Andreu Sangrà (Hospital Santa Maria de Lleida)
- Sra. Mercè Borràs Alborch (CPB Serveis de Salut Mental)
- Sra. Carolina López Pérez (Hospital Vall d'Hebron)
- Sra. Regina Carreras Salvador (INAD Parc de Salut Mar)
- Sra. Neida Fernández Benages (Sagrat Cor Serveis de Salut Mental, Martorell)
- Sra. Anna González Fresnedo (INAD Parc de Salut Mar)
- Sr. Albert Granero Lázaro (Corporació Sanitària Parc Taulí)
- Sra. M. Jesús Jiménez García (Benito Menni CASM)
- Sr. Àlex Marieges Gordo (Hospital Sant Rafael)
- Sra. Lourdes Márquez Mora (IAS Girona)
- Sra. Isabel Martínez Moreno (Parc Sanitari Sant Joan de Déu)
- Sr. Antoni Ramal Márquez (CSMA Horta-Guinardó)

Comitè Científic

- President: Sr. Antoni Vaquerizo Cubero (Benito Menni CASM)
- Coordinadora: Sra. Carolina López Pérez (Hospital Vall d'Hebron)
- Sra. Olga Álvarez Llorca (Hospital de Mollet)
- Sra. Cecília Brando Garrido (Fundació Privada Escoles Universitàries Gimbernat)
- Sra. Rosa Comellas Suñé (Althaia. Xarxa Assistencial de Manresa)
- Sr. Pablo de Paz González (INAD Parc de Salut Mar)
- Sra. Sandra Gelabert Vilella (Escola Universitària d'Infermeria Universitat de Girona)
- Sra. Marta López Rodrigo (Escola Universitària d'Infermeria del Mar)
- Sra. Carolina Miguel García (Benito Menni CASM)
- Sra. Neus Mor Llop (Hospital Santa Maria de Lleida)
- Sra. Laura Ortega Sanz (Institut Pere Mata)
- Sr. Sergi Piñar Rodríguez (Escola Universitària d'Infermeria Universitat de Barcelona)
- Sr. Jordi Quílez Jover (Parc Sanitari Sant Joan de Déu)
- Dr. Juan Roldán Merino (Escola Universitària d'Infermeria Sant Joan de Déu)
- Dr. Joaquim Tomás Sábado (Fundació Privada Escoles Universitàries Gimbernat)
- Sr. Jordi Torralbas Ortega (CPT. Hospital de Sabadell)

	Dimecres 9 de maig	Dijous 10 de maig	Divendres 11 de maig
8.30		Lliurament de documentació	
9		Inauguració i benvinguda	
9.30		Conferència inaugural	Taula 3
10			
10.30		Pausa i cafè	Pausa i cafè
11	Lliurament de documentació	Taula 1	Comunicacions orals. Defensa de pòsters
11.30	Benvinguda		
12	Presentació dels projectes de recerca finalistes	Taula 2	La infermeria de salut mental a la Catalunya Nord
12.30			
13	Descans	Descans	Descans
13.30			
14	Presentació dels projectes de recerca seleccionats	Taller 1 Taller 2 Taller 3 Taller 4	Conferència de clausura
14.30			
15	Lliurament de premis i fi de la jornada		Lliurament de premis. Conclusions
15.30			
16			Cloenda
16.30			
17		Fi de la jornada	
17.30			
18			
20.30		Sopar	

Programa

Dimecres 9 de maig de 2012

- 11.00 h **Lliurament de documentació**
- 11.30 h **Benvinguda a la XIII Trobada Nacional d'Infermeres Residents de Salut Mental**
- 11.45 h **Taula: presentació dels projectes de recerca de residents d'infermeria de salut mental**
Modera: Sra. Laura Ortega Sanz (Institut Pere Mata de Reus)
- 13.30 h **Descans**
- 15.00 h **Taula: presentació dels dotze projectes de recerca sel·leccionats en versió pòster**
Modera: Sra. María José Labernia (Hospital Santa Maria de Lleida)
- 16.45 h Lliurament de premis. Fi de la jornada

Dijous 10 de maig de 2012

- 8.30 h **Lliurament de documentació**
- 9.00 h **Acte inaugural del II Congrés Català d'Infermeria de Salut Mental**
- 9.30 h **Conferència: «El model Tidal i la seva aplicació pràctica»**
(amb traducció simultània al català)
Ponent: Dr. Niels Buus (Sydansk Universitet, Dinamarca)
Presenta: Sra. Rosa Aceña Domínguez (Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions, Parc de Salut Mar)
- 10.30 h **Pausa i cafè**
- 11.00 h **Taula 1: Les dificultats en la continuïtat assistencial. Experiències de millora**
– Programa de continuïtat de les cures en salut mental
Sra. M. Jesús Jiménez García (Centre de Salut Mental Adults Granollers. Benito Menni CASM)
– Gestió de casos en infermeria comunitària
Sra. Clara Sala Álvarez (Servei d'Atenció Primària Muntanya Dreta, Àmbit Barcelona, Institut Català de la Salut)

– Presentació del document del Grup d'Hospitalització de la SCISAM
Sr. Miguel Á. Rubio (Hospital Universitari Vall d'Hebron, Grup d'Hospitalització de la SCISAM)

Modera: Sra. Anna González Fresnedo (INAD, Parc de Salut Mar. Grup d'Hospitalització de la SCISAM)

12.30 h **Taula 2. Propostes de futur en el suport comunitari i la rehabilitació**
– Abordatge comunitari als TMS

Sra. Sònia Bernad Cazcarro (CSMA Badia del Vallès. Institut Català de la Salut)

– Noves orientacions dels programes PSI 15 anys després
Sra. Olga Álvarez Llorca (Àrea de Salut Mental de l'Hospital de Mollet del Vallès)

– La recuperació com a nou paradigma de la rehabilitació
Sra. Silvia Gutiérrez Esteban (Àrea de Rehabilitació de Sagrat Cor Serveis de Salut Mental, Martorell)

Modera: Sr. Maties Zamora Rodríguez (Benito Menni CASM)

14.00 h **Descans**

15.00 h

Tallers simultanis:

Taller 1. El sentit de l'humor com a eina en l'assistència sanitària
Sr. José I. Ricarte Díez.

Dinamitza: Sr. Àlex Mariages Gordo (Hospital Sant Rafael)

Taller 2. Els contes populars com a eina per fer teràpia

Sra. M. del Mar Val Jiménez

Dinamitza: Sra. Carolina López Pérez (Hospital Universitari Vall d'Hebron)

Taller 3. Supervisió clínica d'infermeria

Dr. Niels Buus (amb traducció simultània al català)

Dinamitza: Sra. Mireia Recasens Pahí. CSMA Horta Guinardó. Barcelona.

Taller 4. Estratègies d'abordatge en psicopatologia infantojuvenil. Habilitats per a la bona praxi infermera.

Sr. Diego Pérez Calatrava

Dinamitza: Grup d'Infermeria dels CSMIJ de Catalunya (SCISAM)

17.00 h

Fi de la jornada

20.30 h

Sopar

Divendres 11 de maig de 2012

- 9.00 h **Taula 3. Experiències grupals**
– **Psicoeducació a famílies**
Sra. Silvia Rosado Figuerola (INAD, Parc de Salut Mar)
– **Experiència grupal en conductes addictives**
Sra. Fàtima Larguer Brancolini (Hospital de Sant Pau)
– **Experiència grupal amb pares de fills amb trastorn mental greu**
Sra. Neida Fernández Benages (CSMIJ de Martorell. Sagrat Cor, Serveis de Salut Mental, Martorell)
Modera: Sra. Mercè Borràs Alborch (CSMA Dreta de l'Eixample. CPB SSM)
- 10.30 h **Pausa i cafè**
- 11.00 h **Comunicacions orals. Defensa de pòsters**
Auditori. Presenta: Sr. Pere Dalmau Llorca (Fundació Pere Mata Terres de l'Ebre)
Aula 1. Presenta: Sr. Jordi Quílez Jover (Parc Sanitari Sant Joan de Déu)
Aula 2. Presenta: Sra. Margarita de Castro-Palomino Serra (Xarxa de Salut Mental de l'Institut d'Assistència Sanitària de Girona)
- 13.00 h **Infermeria de salut mental a la Catalunya Nord**
Ponent: Sr. Aïssa Ayoubi (Hospital de Tuïr, Rosselló)
Presenta: Sr. Antoni Vaquerizo Cubero (president de la SCISAM / Benito Menni CASM)
- 14.00 h **Descans**
- 15.00 h **Conferència de clausura**
Ponent: Dr. Arcadi Oliveres i Boadella (Justícia i Pau. Universitat Autònoma de Barcelona)
Presenta: Sra. Montserrat Martínez Govern (INAD. Parc de Salut Mar)
- 16.00 h **Lliurament de premis / Conclusions**
- 16.30 h **Clausura**

Tallers

Taller 1 El sentit de l'humor com eina en l'assistència sanitària

Sr. José I. Ricarte Díez

Són cada vegada més nombrosos els hospitals que incorporen visites de *clowns* en els seus programes. Aquesta activitat, que inicialment estava dirigida als nens, s'ha anat ampliant també als adults perquè s'ha evidenciat l'efecte positiu que produeix l'humor en les persones ingressades. Hi ha molts estudis que confirmen la importància d'afavorir el bon humor en els malalts a través d'una teràpia amb poder propi. Però aquest efecte beneficiós va molt més enllà del malalt i repercuteix en l'equip que l'atén i també en la família. És per això que ens hem proposat fer un taller sobre el sentit de l'humor i el *clown*, no amb l'objectiu d'organitzar actuacions o festivals als nostres hospitals, sinó per conèixer aquesta eina tan important i poder-la utilitzar amb un mateix, amb els companys de feina i amb els mateixos usuaris i familiars quan l'ocasió ho requereixi.

Taller 2 Els contes populars com a eina per fer teràpia

Sra. M. del Mar Val Jiménez

Les històries s'han utilitzat des de l'antiguitat com a transmissores de coneixement i comprensió. Als contes podem veure reflectida la tragèdia de l'ànima i també trobar-hi la resposta als problemes, fins i tot els més profunds.

Avui dia formen part de la psicoteràpia com a suport per aportar informació i continguts psicològics. L'objectiu és que l'usuari es reconegui en les experiències, que hi quedi reflectit sense sentir-se intimidat i trobi sortides relacionades amb les situacions que experimenta. Un dels grans avantatges dels contes és que penetren dins d'un mateix sense que hi oferim gaire resistència, perquè el seu contingut no es considera agressiu. Així no són detectades pels nostres «filtres psicològics», els quals, com a mecanisme de defensa i autoprotecció, ens impedeixen assimilar gran part de les coses noves.

Els contes són els catalitzadors on es reflecteix, com si es tractés d'un mirall, la nostra psique. Ens tornen una imatge del que vivim amb una distància i una perspectiva nova i fresca on ens podem mirar. Ens aporten una plasticitat que fa que una mateixa història es pugui aplicar a diferents situacions i moments. El fet de representar-se en un marc o en un contingut ingenu fa que es mantinguin gravats fàcilment a la nostra memòria.

Les històries no es fan per ajudar a dormir, sinó per ajudar a despertar-nos.

Taller 3 Supervisió clínica d'infermeria

Dr. Niels Buus

La supervisió clínica és una intervenció dissenyada per promoure les competències clíniques de les infermeres i reduir l'estrès. És un procés de reflexió formal on es facilita que emergeixin preguntes i dubtes entre els participants i el supervisor entorn de les experiències clíniques que s'analitzen, i després permet organitzar-les.

La investigació a Dinamarca ha identificat dues grans barreres que dificulten que les supervisions siguin efectives. En primer lloc, la participació: necessitem que les infermeres assisteixin a les sessions de supervisió. En segon lloc, l'ansietat: cal oferir un clima de confiança entre les participants perquè puguin desafiar la incertesa de parlar obertament.

En aquest taller es presentaran els principals resultats de la investigació danesa i es faran exercicis pràctics per millorar la confiança en la supervisió.

Taller 4 Estratègies d'abordatge en psicopatologia infantojuvenil. Habilitats per a la bona praxi infermera

Sr. Diego Pérez Calatrava

Els trastorns mentals són malalties de prevalença elevada. Un 20% de la població general infantil i juvenil pateix algun trastorn psíquic. D'altra banda, els trastorns mentals tenen una gradació en la gravetat, des dels lleus fins als més greus, que requereix respostes i intervencions diferents. El pronòstic estarà directament relacionat amb la detecció i la intervenció precoces.

Les manifestacions simptomàtiques en psicopatologia infantojuvenil són de tal envergadura i complexitat que dificulten la valoració i l'orientació diagnòstica, i també el maneig correcte per part dels professionals que intervenen en el cas. A aquestes dificultats de presentació clínica s'ha d'afegir el moment evolutiu del nen/adolescent i l'heterogeneïtat del seu entorn.

Amb aquest taller es pretén donar eines a les infermeres perquè puguin abordar, de la manera més acurada possible, el nen/adolescent i la seva família, i també perquè tinguin habilitats suficients per proporcionar els coneixements necessaris per entendre, controlar (autocontrolar) i modular conductes que poden ser determinants en l'evolució i el pronòstic del cas.

Participants

- **Aceña Domínguez, Rosa.** Infermera de salut mental. Directora d'Infermeria a l'Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions (INAD) del Parc de Salut Mar, Barcelona
- **Álvarez Llorca, Olga.** Infermera de salut mental. Àrea de Salut Mental de l'Hospital de Mollet del Vallès
- **Ayoubi, Aissa.** Infermer. Director adjunt del Servei de Cures d'Infermeria de l'Hospital de Tuïr, Rosselló
- **Bernad Cazarro, Sònia.** Infermera de salut mental. Centre de Salut Mental de Badia del Vallès, Institut Català de la Salut
- **Borràs Alborch, Mercè.** Infermera de salut mental. CSMA Dreta de l'Eixample, Barcelona
- **Buus, Niels.** Infermer. Professor adjunt en estudis socials i investigació de la salut a la Sydanskt Universitet (Universitat del Sud de Dinamarca)
- **Dalmau Llorca, Pere.** Infermer de salut mental. Director d'Infermeria a la Fundació Pere Mata Terres de l'Ebre, Tarragona
- **De Castro-Palomino Serra, Margarita.** Infermera. Adjunta a la Direcció de la Xarxa de Salut Mental de l'Institut d'Assistència Sanitària de Girona
- **Fernández Benages, Neida.** Infermera de salut mental. CSMIJ de Martorell. Sagrat Cor, Serveis de Salut Mental, Martorell
- **Fusté Peris, Teresa.** Infermera de salut mental. Cap d'Infermeria a l'Institut Clínic de Neurociències, Hospital Clínic Barcelona
- **González Fresnedo, Anna.** Infermera de salut mental. Unitat de Patologia Dual de l'INAD, Parc de Salut Mar, Barcelona. Grup d'Hospitalització de la SCISAM, Barcelona
- **Gutiérrez Esteban, Sílvia.** Infermera de salut mental de l'Àrea de Rehabilitació de Sagrat Cor Serveis de Salut Mental, Martorell
- **Jiménez García, M. Jesús.** Infermera de salut mental. CSMA Granollers. Benito Menni CASM, Barcelona
- **Larguer Brancolini, Fátima.** Infermera de salut mental. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Barcelona

- **Lopez Pérez, Carolina.** Infermera de salut mental. Hospital Universitari Vall d'Hebron, Barcelona
- **Mariages Gordo, Àlex.** Infermer de salut mental. Supervisor de la Unitat Integrada Psiquiatria d'Adults a l'Hospital Sant Rafael Barcelona. Membre de la Junta i del Grup d'Hospitalització de la SCISAM. Membre de la Vocalia de Salut Mental del COIB
- **Martínez Govern, Montserrat.** Infermera de salut mental. CSMA Sant Martí. INAD del Parc de Salut Mar, Barcelona
- **Oliveras i Boadella, Arcadi.** President de Justícia i Pau. Professor titular del Departament d'Economia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona
- **Ortega Sanz, Laura.** Infermera de salut mental. Institut Pere Mata de Reus. Universitat Rovira i Virgili, Tarragona
- **Pérez Calatrava, Diego.** Infermer de salut mental. CSMIJ Fundació Althaia. Xarxa Assistencial, Manresa
- **Quílez Jover, Jordi.** Infermer de salut mental. Adjunt a la direcció d'Infermeria al Parc Sanitari Sant Joan de Déu, Barcelona
- **Recasens Pahí, Mireia.** Infermera, psicòloga i Psicoterapeuta. CSMA Horta-Guinardó, Barcelona
- **Ricarte Díez, José I.** Metge i actor.
- **Rosado Figuerola, Silvia.** Infermera de salut mental. Unitat d'Ansietat de l'INAD, Parc de Salut Mar, Barcelona
- **Rubio Fernández, Miguel A.** Infermer. Hospital Universitari Vall d'Hebron. Grup d'Hospitalització de la SCISAM, Barcelona
- **Sala Álvarez, Clara.** Infermera. Adjunta a la direcció del SAP Muntanya Dreta, Àmbit Barcelona de l'Institut Català de la Salut
- **Val Jiménez, M. del Mar.** Infermera d'emergències. Terapeuta Gestalt. Formada en Psicoteràpia integrativa en el programa SAT de Claudio Naranjo.
- **Zamora Rodríguez, Maties.** Infermer de salut mental. Coordinador d'Infermeria de l'Àrea de l'Hospitalet de Llobregat de Benito Menni CASM

Normes per la presentació de comunicacions orals i pòsters

La data límit per presentar els resums de treballs al Congrés serà el dia 10 d'abril de 2012.

S'acceptaran projectes, experiències, comunicacions orals i/o pòsters electrònics originals amb un màxim de sis autors per treball.

El primer autor haurà d'estar inscrit al Congrés i serà el referent per comunicar-se amb el Comitè Científic i indicar la preferència de format de presentació: comunicació oral o pòster.

Els pòsters i les comunicacions orals no poden haver estat presentades en altres congressos, jornades, etc.

Únicament s'admetrà un tipus de comunicació per cada persona que firmi com a primer autor, tot i que podrà parèixer com a col·laborador o coautor en d'altres.

El Comitè Científic es reserva la possibilitat de tornar a classificar la categoria de presentació dels treballs.

Els resums tindran un contingut màxim de 300 paraules per als pòsters i 500 per a les comunicacions orals.

Els textos, en format Word, estaran estructurats pels perfils següents: introducció, objectiu, material i mètode, resultats, conclusions i referències segons les normes de Vancouver.

Als resums no es podrà incloure gràfics, figures, taules ni cap imatge.

El Comitè Científic valorarà els treballs presentats i en farà una selecció. Es posarà en contacte amb el primer autor dels seleccionats i els enviarà la plantilla de PowerPoint que hauran de fer servir per a l'exposició el dia de la Jornada. També els comunicarà la sala i l'ordre de la defensa o exposició.

L'enviament dels projectes comporta l'acceptació plena d'aquestes normes.

El Comitè Científic no avaluarà els treballs que no s'ajustin a aquestes normes, que quedaran exclosos de la participació en el Congrés.

Tots els treballs s'enviaran a l'adreça electrònica 2nccism@gmail.com.

Comunicacions orals

Temps de presentació de les comunicacions: 10 minuts (2 minuts addicionals per a torn de preguntes). Es valorarà rigorosament el compliment del temps.

Les comunicacions es presentaran en suport informàtic, en un PowerPoint creat per a la Jornada; així doncs, no hi podrà haver cap modificació en el format de presentació (no hi haurà limitació pel que fa a la quantitat de diapositives necessàries sempre que no se superi el temps establert per a la presentació). No podran contenir animacions o *gifs* animats.

El ponent aportarà la seva presentació en format PowerPoint abans del 22 d'abril de 2012.

La millor comunicació oral rebrà un certificat de primer premi, amb una dotació econòmica de 400 €.

El segon i tercer premi rebran un certificat acreditatiu.

Totes les comunicacions orals es publicaran a la web de la SCISAM en el format PowerPoint de la Jornada.

Pòsters

Temps de presentació dels pòsters: 5 minuts.

Els pòsters seran defensats pels autors a l'hora i el lloc indicats prèviament.

Els pòsters es presentaran en suport informàtic, en PowerPoint creat per la Jornada. No es podrà modificar el format de presentació (3 diapositives) ni incloure animacions o *gifs* animats.

El millor pòster rebrà un certificat de primer premi i una dotació econòmica de 200 €.

El segon i tercer premi rebran un certificat acreditatiu

A la part superior de totes les diapositives ha de constar el títol.

L'arxiu no pot superar les 5 MB.

El ponent aportarà la seva presentació abans del 22 d'abril de 2012

Tots els pòsters es publicaran a la web de la SCISAM en el format PowerPoint de la Jornada.

Inscripcions i preus

	Abans del 28 de febrer	Després del 28 de febrer
Socis	70 €	100 €
No socis	100 €	130 €
Residents socis	50 €	80 €

Inclòs en el preu: documentació, cafès de dijous i divendres.

Quota anual de soci: 35 €. Es pot formalitzar a la web de la SCISAM: <http://www.scisam.org>.

Les localitats de la sessió del dimecres són limitades. S'hi accedirà per rigorós ordre d'inscripció al congrés.

En el moment de la inscripció es triarà el taller. Atesa la capacitat limitada en alguns tallers es respectarà l'ordre d'inscripció.